

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagmata Theologica Sive Principalis Theologiæ Tractatus

Lourenço, Agostinho

Leodii, 1694

Sectio XII. Utrùm in Deo præcesserit voluntas simplex salvandi omnes
ante intentionem efficacem dandi gloriam electis ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80131](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80131)

SECTIO XII.

*Virum in Deo præcesserit voluntas
simplex salvandi omnes ante in-
tentionem efficacem dandi glo-
riam electis?*

198.

DIFFICULTAS I. Utrum in Deo fuerit huiusmodi voluntas antecedens salvandi omnes? Affirmative. Ita P. Soar. de Prædest. lib. 4. cap. 1. num. 2. cum D. Chryso. Theophylact. D. Amb. D. Athan. D. Hieron. D. Prosper. & D. Thom. 1. p. q. 19. art. 6. & 3. contr. gent. cap. 159. Durand. in 1. dist. 47. q. 1. P. Vasq. 1. p. d. 83. cap. 2. n. 7. P. Mol. 1. p. q. 19. a. 6. & in Concord. q. 14. art. 13. d. 10. & d. 23. memb. 2. P. Less. de Auxil. sect. 6. Assert. 1. P. Sal. tom. 2. in 1. 2. tract. 11. d. 2. sect. 3. P. Arrub. d. 50. cap. 2. quos citat, & sequitur P. Herice d. 23. tract. 3. cap. 11. P. Ruiz 1. p. d. 19. de Volunt. Dei sect. 1. & sequent. P. Martin. d. 11. sect. 3. n. 26. P. Amicus de prædest. d. 16. sect. 1. n. 11. P. Arriaga 1. p. d. 25. sect. 3. subsect. 3. num. 31. & alii.

199.

Probatur primò ab Scriptura 1. ad Timoth. 2. ibi: Deus vult omnes homines salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire: ubi verbum omnes pro omnibus, & singulis, sive bonis, sive malis accipiendum est: alioqui si pro aliquibus, ita etiam acciperetur aliis in locis, in quibus Apostolus dicit, omnes in Adamo peccasse, ut ad Rom. 5. 12. In quo omnes peccaverunt: & Christum Dominum pro omnibus mortuum esse, ut 1. ad Tim. 2. 6. Qui dedit redemptionem semet ipsum pro omnibus; sed hoc repugnat fidei; nam de peccato definitum est à Trid. sess. 5. in decreto de peccato originali in omne genus humanum fuisse transfusum; & de Redemptione definitum est ab Innocent. X. in Bulla. Cum occasione, & ab Alexand. VII. in Bulla Ad Sanctam, contra Jansenium in quinta illius propositione, Christum Dominum pro omnibus omnino hominibus mortuum esse, & sanguinem fuisse; ergo &c.

200.

Probatur secundò ex eadem Scriptura Ezech. 18. Nunquid voluntatis mee est mors impij, dicit Dominus, & non ut convertatur à viis suis, & vivat? Et infra: quia nolo mortem morientis, dicit Dominus, revertimini, & vivite. Et cap. 33. Vivo ego, dicit Dominus, nolo mortem impij, sed ut convertatur impius à via sua, & vivat, convertimini, convertimini, & quare moriemini? Et Matth. 23. Quoties volui congregare filios tuos, quemadmodum gallina congregat pullos suos sub alis, & noluiisti. Et cap. 18. Sic non est voluntas ante Patrem vestrum, qui in celis est, ut pereat unus de pusillis istis. Et 1. Thessal. 4. Hæc est voluntas Dei, sanctificatio vestra: ut abstinere vos à fornicatione, ut sciat unusquisque vestrum vas suum possidere in sanctificatione, & honore. Et 2. Petr. 3. Patienter agit propter vos, nolens aliquos perire, sed omnes ad penitentiam reverti. Et 1. Tim. 4. Qui est salvator omnium, & maxime fidelium. Et Rom. 1. An ignoras quoniam benignitas Dei ad penitentiam te adducit: tu autem secundum duritiam tuam, & impenitens cor tuum thesaurizas tibi iram. Et Isai. 30. Expectat Dominus, ut misereatur vestri, & idè exaltabitur parcens vobis. Et Sap. 11. Dissimulans peccata hominum propter penitentiam. Et Job. 24. Dedit ei locum penitentiae, & ipse abutitur ad superbiam. Et Apoc. 2. Dedi illi tempus, ut penitentiam ageret,

& non vult penitere: ex quibus, & aliis pluribus Scripturæ locis aperte constat esse in Deo hanc voluntatem, qua vult omnium hominum salutem, etiam infidelium, & obstinatorum; ergo &c.

Probatur tertio ex Sanctis Patribus D. Dionys. de Divin. nomin. cap. 4. Si aliquis ipsius non participat, hoc nō infirmitatis, aut parvitatis est illuminative ipsius distributionis; sed non existentium ad luminis participationem propter luminis accipiendi importunitatem. Et cap. 9. de celest. Hierarch. Immensum, ait, & infinitum divini luminis pelagus semper paratum est, & patet omnibus ad participandum. Et D. Chryso. hom. 7. in Joan. ad illa verba: Illuminat omnem hominem, &c. Et cap. 2. gen. hom. 11. fine. Et in Joan. 17. hom. 80. & tom. 3. hom. 9. de laudib. D. Paul. sine: Ipse quidem, ait, vult omnes salvos fieri: at non omnium voluntas ejus voluntati obsequitur: neque ab eo aliquis cogitur. Deus enim paratus est ad salvandum hominem, non involuntarium, neque non volentem. Et D. Cyril. Alexand. lib. 11. in Joan. cap. 21. in medium: Christus, ait, quantum ad ferendam opem illi attinuerit, servasset hominem (nempe Judam) nisi ultro ipse in perditionem insilisset. Gratia igitur in aliis effulsit, servavitq. omnes, qui cooperantem ei voluntatem tradiderunt, sic enim salutis nostræ modus dispositus est. Et D. Greg. Nissen. de orat. Dominica, ad illa verba: Fiat voluntas tua: voluntas Dei, ait, salus hominum est. Et D. Amb. lib. de Paradiso cap. 8. ante medium. Nec Judæos, ait, omnes credituros sciebat; & tamen ait: Non veni, nisi ad oves perditas domus Israël. Ergo non in mandante culpæ, sed in prævaricante peccatum est. Et quod in Deo fuit, ostendit omnibus, quod omnes vult liberare. Idem habent D. Paulin. epist. 1. ad Aprum. D. Ansel. lib. de volunt. Dei. D. Damascen. adversus Manicheos, & lib. 2. Fidei cap. 29. D. Bonav. in 1. dist. 40. art. 3. q. 1. D. Hieron. Malach. 1. D. Bern. serm. 5. de Nativit. Domini. D. Irenæus, lib. 4. advers. heres. cap. 71. D. August. lib. 3. Confession. cap. 2. & in psal. 108. & alii.

Probatur quartò rationibus: Prima, quia Deus de facto omnes creaturas rationales ordinavit ad Beatitudinem supernaturalem; alioqui si aliquis non ita ordinaret, cum illæ de se non essent ad eam ordinatæ, manerent in statu puræ naturæ, sicque non contraherent peccatum originale, cum hoc solum contrahatur ab illis, quibus debita erat justitia originalis; hæc autem illis prout sic non deberetur: neque essent redemptæ à Christo Domino, utpotè qui solum redemit nos à privatione gratiæ & gloriæ resultante ex peccato Adami, quod non contraherent: neque essent capaces Sacramentorum, & fructus passionis Christi Domini, cum hæc solum sint media ad finem supernaturalem consequendum; solum autem sint capaces mediæ, quæ capaces sunt finis, ad quem ordinantur ipsa media; sed Deus non potuit sic illas ordinare ad talem Beatitudinem, nisi habuisset voluntatem salvandi illas; implicat enim quod Deus ordinet aliquem ad finem aliquem, & nolit, saltem inefficaciter, consecutionem ipsius finis; ergo &c.

Secunda, quia eodem signo facta fuit electio efficax prædestinatorum ad gloriam, atque non electio reproborum; siquidem illa fuit electio eorum præ aliis; sed non electio supponit voluntatem universalem inefficacem salvandi, tam reprobos; alioqui prius essent exclusi, saltem negativè à regno, quàm ad illud admissi aliquo modo, haberentque ad id media sufficientia, quod non est dicendum: quàm prædestinatos; alioqui jam Deus prius esset affectus, licet inefficaciter circa repro-

hos, quàm circa electos, quatenus prius circa illos haberet eam voluntatem universalem; ergo &c. Confirmatur, quia applicatio redemptionis, aut supponit, aut involvit voluntatem, saltem inefficacem salvandi; sed Christus Dominus pro omnibus applicavit Redemptionem ex beneplacito Patris; ergo aut supposuit, aut involvit voluntatem, saltem inefficacem salvandi omnes pro primo signo, licet in secundo signo voluntate efficaci iterum eam applicarit pro electis.

204. Tertia, quia Deus absolute vult omnium merita finalia, ut patet ex illo Ezech. 18. aliisque Scripturæ locis, de quibus supra n. 200. sed positus ipsis meritis vult Deus eorum salutem, ut est de fide; ergo absolute vult omnium salutem; nam qui appetit aliquid sub aliqua conditione, & ipsam conditionem appetit, illud absolute appetit. Patet in Materia prima, quæ licet appetat formam sub conditione dispositionum, cum etiam ipsas dispositiones appetat, absolute appetit ipsam formam.

205. Oppositum tenent Alexand. 1. p. 36. D. Bonnav. in 1. dist. 46. art. 1. q. 1. Scot. q. unica ad 1. Major. q. unica. Marsil. in 1. quest. 45. art. 1. Dried. de concord. liber. arbitrii. & prædest. 1. part. cap. 4. ad 2. Caiet. in locum. D. Pauli. cit. & alii: pro quibus: Obijcies 1. D. August. aliquando coarctat illud D. Pauli. 1. Tim. 2. ita ut intelligatur, aut per distributionem accommodam, id est de omnibus, qui salvantur, efficiatque hunc sensum: *Nullus salvabitur, nisi quem Deus salvari voluerit*: aut per distributionem incompletam, id est pro generibus singulorum, quatenus ex omni genere, seu statu hominum velit Deus aliquos, non tamen omnes salvos fieri, ut colligitur ex lib. de prædest. Sanctior. cap. 8. lib. de corrept. & grat. cap. 14. & 15. in Enchirid. cap. 103. ergo &c.

206. Respondet D. Aug. ut ait P. Arriaga cit. n. 33. retractasse postea hanc opinionem, si forte eam habuit, de quo dubitatur, & veram, ac communem tenuisse; siquidem aliis in locis admittit in Deo alias voluntates inefficaces, quorum objecta non fiunt; ait enim lib. 3. de libero arbitrii. cap. 19. peccatorem contemnere Deum volentem eum sonare. Et lib. de Spirit. & litter. cap. 33. ait, Infideles facere contra Dei voluntatem non credentes Evangelio, sicque non debuit D. August. hic eam voluntatem Dei inefficacem negare salvandi omnes, quando satis ab Apostolo declaratur, dum dicit, quod sicut Deus est unus omnium Deus; & Christus Dominus pro omnibus mortuus est, ita etiam vult omnes salvos fieri; sed Deus omnium, etiam reproborum est Deus unus; & Christus Dominus etiam pro illis mortuus est; & pro omnibus orandum, ut salutem assequantur, ut concludit Apostolus, & est usus Ecclesiæ; ergo Deus vult omnes, etiam reprobos salvos fieri. Aliter respondet Lezana dicens D. August. locis cit. fortasse locutum fuisse de voluntate efficaci, & absoluta Dei, quæ non est universaliter respectu omnium, sed incompletè respectu omnium tantum, qui sunt prædestinati.

207. Obijcies 2. Voluntas Dei debet impleri, ut patet ex illo psal. 113. *Omnia quaecumque voluit, fecit*. Et Sap. 12. *Subest illi, cum voluerit, posse*; & sæpè alibi sed voluntas illa circa reprobos non impletur; ergo non datur in Deo. Respondet hæc, & similia loca intelligenda esse de voluntate Dei efficaci, non autem inefficaci, qualis est illa, qua Deus vult omnes homines salvos fieri. Adde si intelligenda sint de voluntate inefficaci, dicendum esse, illam

Tom. I.

impleri quoad unam partem, nempe quoad præstari in reprobis; siquidem Deus per illam vult salutem omnium, aut damnationem, si per illos stet, quod non salventur, & quoad hanc partem semper impletur, ut ex D. Aug. explicat P. Quiróz.

208. Obijcies 3. Implicat quod Deus velit aliquibus gloriam, & per ipsum præcisè stet, quominus illi gloriam non assequantur; sed per Deum stat, quod aliqui non assequantur gloriam, quales sunt infantes, qui in utero materno moriuntur; aut inter gentiles ante usum rationis sine baptismo; aut amentes à natura, & omnes alii, ad quos nulla notitia, neque confusa legis Evangelicæ pervenit; ergo saltem respectu horum non habet Deus eam voluntatem. Respondeo negando minorem, ad cuius probationem dicimus Deum omnibus præparasse auxilia sufficientia ad salutem, saltem in causis universalibus, nempe in meritis Christi Domini, in applicatione Sacramentorum, in illuminatione interna, si sint adulti juxta illud Joan. 1. 9. *Illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum*: cum autem hæc data sint ex vi illius voluntatis conditionatè tantum, nisi per illos stet, aut per concursum causarum secundarum naturalium, & sæpius causæ naturales ea impediunt, nolente Deo illis resistere, ideo aliqui carent aliquo modo ipsis mediis, non defectu Dei, sed propter concursum causarum secundarum.

209. Respondet P. Vasq. cum aliis, Deum ex se noluisse gloriam aliquibus infantibus, ideoque eis negasse media sufficientia ad salutem; siquidem si hanc eis vellet, aliter disponderet causas secundas, nè impedirent baptismum; sicque de solis adultis explicat citatum locum D. Pauli 1. Tim. 2. motus verbis illis ejusdem Apostoli cit. loco: *Et ad agnitionem veritatis venire*: nam ad talem agnitionem soli adulti, non autem infantes illi possunt devenire.

210. Non placet primò, quia Apostolus ibi intendit, ut fiat oratio pro omnibus hominibus, quæ etiam pro infantibus in utero existentibus facienda est, neque securum est eos ab orationibus Ecclesiæ excludere. Secundò, quia propositiones universales Scripturæ non sunt limitandæ sine urgenti causa; hic autem nulla datur; nam si Deus potuit, & noluit impedire causas naturales, ideo id fecit, quia ita postulabat earum exigentia, cum quo adhuc stare poterat, quod Deus inefficaciter optaret infantium salutem, eique despicere, ac doleat, quod auxilia ab illis impedirentur. Unde non bene exponitur citatus locus D. Pauli de solis adultis; aliter neque de infantibus, qui salvantur, neque de illis, quibus poterat, & de facto non fuit applicatum remedium loqueretur; siquidem etiam non poterant ad agnitionem veritatis venire, quod neque ipse P. Vasq. admittit: sicque verba illa: *Ad agnitionem veritatis venire*: intelligit P. Arriaga, non de actuali, sed de habituali, quæ etiam reperitur in infantibus, cum habeant potentias intellectuales.

211. Obijcies 4. Deus ante prævisa demerita habet voluntatem positivam damnandi homines, si in peccato mortali moriantur; ergo nihil habet speciale circa eorum salutem; alioqui haberet voluntatem suæ voluntati contrariam. Respondeo negando consequentiam; nam Deus quantum est ex se vult hominum salutem complacendo in illa, & eam desiderando, procurandoque quod apponatur conditio, & media exerceantur, ut acquiratur ipsa salus; at verò damnationem non vult quantum est ex se, neque exoptat, neque curat, quod

C c 2

con-

conditio, siue peccata apponantur, imò oppositum desiderat, nè scilicet sint peccata, in eisquē maximè displicet, in quo est magna diversitas.

212. Obijcies 5. Intendere serid finem, & illum non obtinere, est magna imbecillitas; nam si quis amat serid, & non obinet, non potest obtinere; si autem potest, & non obinet, non amat serid; sed id accideret in Deo, si haberet voluntatem salvandi omnes, essetque in eo voluntas imperfecta; ergo &c. Respondeo voluntatem inefficacem, quam haberet Deus, non esse imbecillitatem, quando intendens potest, si velit, habere efficacem, & media efficacia adhibere, ut acquiratur finis intentus, & non ita habet, neque adhibet ob altissimas causas nobis ignotas, quo pacto se habet Deus in illa voluntate; amat enim serid, sed non efficaciter, neque media efficacia adhibet, cum tamen possit.

213. Advertes P. Soar. hinc lib. 1. cap. 18. num. 14. non admittere hanc voluntatem inefficacem erga prædestinatos, sed solam efficacem, & hanc significari verbis Apostoli, nempe Deum velle omnes salvare, reprobos quidem inefficaciter, prædestinatos autem efficaciter. Non placet, ut patet ex supra dictis in probationibus, & quia Apostolus voluit ostendere Bonitatem divinam esse in ea prima voluntate universalem, & omnibus æqualem, idèdque attulit Unitatem Dei, & Redemptionem Christi Domini, quæ sunt omnibus æqualiter universales; non autem sic ostenderet, si significaret ipsam voluntatem esse aliis efficacem, aliis verò inefficacem.

214. Dices: Nulla ratio suadet, voluntatem illam inefficacem fuisse priorem voluntate efficaci dandi gloriam prædestinatis; siquidem neque erat ejus causa; neque continebat motivum illius, cum Deus non elegerit efficaciter prædestinatos, quia prius voluit eis gloriam inefficaciter: deinde effectus procedentes ab ipsa voluntate inefficaci, æquè procederent à solâ efficaci; ergo non est dicendum fuisse priorem. Respondeo negando antecedens; ratio est, quia illa prima voluntas est universalis tendens ad omnes, & singulos gradus gloriæ per omnia & singula media de lege ordinaria possibilia, quos omnes Deus intendit, quantum est ex se, dare omnibus & singulis creaturis rationalibus, si illæ ex sua parte ad eos disponantur: at verò ista secunda voluntas est particularis tendens ad certos, & determinatos gradus percerta, & determinata media; cum autem prior sit illa, quàm hæc voluntas. Accedit, quod voluntas inefficax est veluti conditionata; voluntas verò efficax est absoluta; semper autem conditionatum est prius absoluto.

215. Urgebis: si daretur voluntas illa universalis, sequeretur: Primò res naturales fuisse productas ex vi illius; consequenterque non propter electos, quod contradicit Scripturæ: Secundò circa electos dari duas voluntates efficaces, alteram universalem dandi eis gloriam indeterminatè; & alteram particularem dandi singulis ipsam gloriam in tali gradu. Tertiò, gratiam datam primis Parentibus in statu innocentie fuisse effectum illius primæ voluntatis universalis, & prædestinationis; sequentæ autem sunt falsæ; ergo &c. Respondeo ad primam, res naturales non fuisse primò propter electos, ad illos tamen fuisse postea ordinatas, quod satis est, ut dicantur fuisse propter illos. Ad secundam dicimus, nullam dari rationem, ut admittamus duas illas efficaces voluntates, dari tamen ut unam inefficacem, & alteram efficacem admittamus,

ut patet ex dictis. Ad tertiam dicimus primam gratiam datam non fuisse primò primis parentibus ex vi voluntatis prædestinantis; fuisse tamen postea ex vi illius recuperatam, & conservatam, quod non repugnat.

Difficultas 2. Utrum hujusmodi voluntas universalis antecedens dandi gloriam fuerit signi, an beneplaciti? Advertes, voluntatem signi esse tantum voluntatem metaphorice & non propriam; siquidem significatur verbis, quæ supponunt eam esse in Deo, cum tamen non sit, per illamque ita se gerit Deus externè, ac si rem vellet, cum tamen internè non velit: voluntatem autem beneplaciti esse actum proprium internum in Deo, imò & ipse Deus. Hoc posito.

Prima sententia asserit, voluntatem antecedentem esse voluntatem signi comparative ad salutem reproborum; esse tamen voluntatem beneplaciti comparative ad media, quæ Deus re ipsa confert, ut possint salutem obtinere. Ita Scot. in 1. dist. 46. q. unica. Major. dist. 45. q. unica, & dist. 46. q. unica. Marfil. q. 45. a. 1. Ocham. & Gabr. dist. 46. q. 1. Harvæus q. 2. Cajet. in 1. Tim. 2. Driedo de concordia liber. arbitr. p. 1. cap. 4. ad 2. Zúmel in præfati q. 19. a. 6. q. 2. conclus. 4. Alvarez d. 33. in 4. expositione, & ad 1. & 3. & d. 34. concl. 4. & d. 109. & 113. & alii.

Secunda sententia, quam sequimur, tenet hujusmodi voluntatem antecedentem in Deo esse voluntatem beneplaciti propriam, & realem. Ita, D. Thom. hic a. 6. ad 1. Albert. 1. p. q. 79. membr. 2. a. 2. Alexand. 1. p. q. 36. membr. 2. D. Bonavent. in 1. dist. 46. a. 1. q. 1. & d. 47. a. 1. q. 1. Richard. in 1. dist. 46. a. 1. q. 1. Durand. in 1. dist. 47. q. 3. Carthusian. in 1. dist. 46. q. 1. Corduba lib. 1. quest. 9. 56. P. Vasq. l. p. d. 83. cap. 2. n. 7. P. Herice tr. 3. d. 23. cap. 11. n. 132. P. Ruiz de Volunt. Dei, d. 19. sect. 10. n. 4. P. Soar. hic lib. 4. cap. 2. n. 2. & alii. Probat primò, quia verba Scripturæ, quando materia, aut circumstantia litteræ non cogunt ad metaphoram, & inde non sequitur aliquod inconveniens, sunt in omni proprietate intelligenda; sed neque materia, neque litteræ circumstantia nos cogunt ad metaphoram, neque inde sequitur aliquod inconveniens; ergo intelligenda sunt in omni proprietate; præsertim cum ita verba D. Pauli citata intelligant D. Chrysost. hom. 7. ad 1. Tim. 2. & hom. 1. ad Ephes. D. Damascen. lib. 2. de Fide, cap. 29. & 30. & alii supra.

Probat secundò, quia Deus voluntate beneplaciti paravit omnibus auxilia sufficientia; ergo eadem voluntate optavit omnibus salutem: nam cum media eligantur propter finem, & illa eligantur propria voluntate, etiam propria voluntate debet intendi finis. Confirmatur primò, quia non minùs complacet Deus in salute, quàm displicet in peccato; sed hujusmodi displicentia est actus internus Dei verus, & formalis; ergo etiam talis erit illa complacentia. Secundò, quia Deus non displicet in salute hominum, ut per se patet: neque circa illam potest se habere purè negativè per suspensionem actûs; ergo positivè per voluntatem beneplaciti.

Probat tertio, quia voluntas salvandi antecedens in Deo est primaria, beneplacens, latificans, vehemens Dei concupiscentia, & desiderium flagrans; voluntas autem consequens puniendi in Deo est secundaria, habens admixtam displicentiam, tarda, & quasi coacta; sed hæc est formaliter, propriè, & simpliciter in Deo; ergo à fortiori sic erit formaliter, propriè, & simpliciter illa.

Proba-

227. Probatur quartò, quia affectus, qui habet efficaciam, quantum est ex se, non est metaphoricus, & improprius; sed voluntas antecedens salvandi in Deo est efficax quantum est ex parte Dei; siquidem Deus quantum est ex se vult efficaciter omnes homines salvos fieri; ergo talis voluntas non est metaphorica; & impropria, sed propria & formalis in Deo. Confirmatur, quia si talis voluntas circa salutem reprobatorum solum esset metaphorica, & impropria, sequeretur, aut omnino, aut maxima ex parte dubitari rationem, quæ præsciti tenentur Deo gratias agere, aliisque piis operibus gratitudinem ostendere pro infinita Dei beniginitate, & Misericordia, quia Deus quantum est ex se optavit, & procuravit eorum salutem; Deumque non posse illis exprobrare ingratitudinem tantæ erga eos beneficii, si solum metaphoricè, & non propriè fuit eis collatum; sed hæc non sunt dicenda; ergo &c.

228. Probatur quintò, quia si voluntas antecedens salvandi in Deo non esset propria, sed metaphorica, sequeretur in Oratione Dominica, quam Dominus docuit faciendam petere in omnibus, etiam præscitis voluntatem suam, hos petere, ut sibi Deus denegeret opportunitatem, abundantiam illustrationum, & inspirationum, utque permittat eos rueri in peccata, obstinari, & damnari; sed hoc non est dicendum; ergo &c. Probatur sequela, quia quando petunt, ut fiat in eis voluntas Dei, intelligenda sunt eorum verba de propria voluntate, & non metaphorica; ergo si voluntas antecedens salvandi illos est metaphorica, debent eorum verba, non ad istam voluntatem metaphoricam referri, sed ad illa remedia deneganda, permittenda peccata, & æternum supplicium inferendum, quorum omnium in Deo est propria, vera, & simpliciter voluntas; hoc autem non est dicendum; ergo &c.

229. Argues 1. Scriptura ait, Deum irasci, clamare, tangi poenitentia, & dolore cordis intrinsecus, & similibus; & tamen huiusmodi voluntates in Deo non sunt propriæ, sed metaphoricæ, & signi; ergo idem dicendum de voluntate salvandi omnes. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia illæ voluntates ex suo conceptu formali involvunt imperfectionem, saltem physicam, ut patet in hominibus, idèque non possunt esse in Deo formaliter, sed tantum metaphoricè, ita ut Deus sic exterius se gerat, ac si interius illas haberet: at verò voluntas salvandi omnes nullam defert imperfectionem, imò maximam perfectionem, quatenus summam Dei benevolentiam in omnes, etiam præscitos ostendit, idèque in eo est formaliter admittenda.

230. Argues 2. Nullus actus imperfectus est in Deo formaliter; sed talis voluntas, cum non sit habitura effectum, est quædam velleitas; hæc autem est actus imperfectus; ergo &c. Respondeo huiusmodi voluntatem ex parte subiecti, id est Dei, non esse velleitatem; siquidem Deus ex se perfectè vult omnes homines salvos fieri; licet solum sit velleitas ex parte obiecti, nempe liberi hominis arbitrii, qui, cum possit, non cooperatur divinis vocationibus.

231. Argues 3. Voluntas illa est tantum conditionata; sed voluntas conditionata non datur in Deo actu, & formaliter, sed daretur, si poneretur conditio; ergo &c. Respondeo voluntatem illam non esse conditionatam ex parte subiecti, nempe Dei, utpotè qui absolute quantum est ex se elicit voluntatem salvandi omnes: esse tamen conditionatam ex parte obiecti, nempe liberi arbitrii creati,

cui subordinatur in ordine ad effectum assequendum, & per quod stat, quod illum non assequatur.

226. Argues 4. Deus potest velle media efficacia ad salutem, quin velit efficaciter ipsam salutem; sic enim aliquando vult reprobis auxilia efficacia, per quæ assequuntur ipsam gratiam, quin velit eis efficaciter salutem; ergo etiam poterit absolute velle media ad finem, non intendendo prius ipsum finem. Respondeo primò negando antecedens; ad cuius probationem dicimus, Deum tribuere ea auxilia efficacia reprobis ex intentione suæ gloriæ, & gratiæ temporalis, quæ verè inde assequuntur; non autem ex intentione gloriæ eis dandæ, siquidem respectu illius non sunt efficacia, cum ipsa gloria per illa non acquiratur in re. De hoc tamen latius infra.

227. Respondeo secundò, dato antecedente, negando consequentiam; diversa ratio est, quia dato, quod Deus vult media, ut media, debet necessariò prius intendere finem; siquidem voluntas ex intentione finis movetur ad electionem mediorum; data autem ipsa intentione, benè potest voluntas excitari ad eligenda media efficaciora, præsertim quando Deus videt ea habitura ultimum finem, cum solum inserviant ad gratiam intermediam, non verò ad finalem assequendam: undè talia auxilia magis possunt dici efficacia in ordine ad hanc gratiam iterum amittendam, quam ad finalem, cum media efficacia ad salutem, & quæ propriè dicuntur effectus prædestinationis, sint illa tantum, quæ inserviunt ad gratiam finalem consequendam.

228. Argues 5. Deus dat omnibus liberum arbitrium capax ad peccatum committendum, quin dicatur velle peccatum; ergo etiam dabit media sufficientia ad salutem, quin dicatur velle salutem. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia liberum arbitrium, neque per se est ordinatum ad peccatum, neque à Deo datur ea intentione, ut creatura illo abutatur ad malum, imò potius utatur ad bonum: at verò media, & per se ordinantur ad salutem; aliter non essent ei proportionata; & Deus illa dat ea intentione, ut salus per illa acquiratur, idèque cum vult media, etiam vult finem.

229. Difficultas 3. Utrum huiusmodi voluntas in Deo sit non solum beneplaciti, sed etiam per modum prosecutionis? Affirmativè. Ita P. Soar. hic lib. 4. cap. 2. n. 10. & alii. Probatur, quia illa dicitur voluntas per modum prosecutionis, quæ non solum habet complacentiam de obiecto, sed etiam aliquo modo illud fieri desiderat, & intendit; atqui supra dicta Dei voluntas ita se habet; siquidem Deus per illam non solum complacet in salute omnium, sed ad illam assequendam applicat media sufficientia, nempe merita Christi Domini, Sacramenta, præcepta, consilia, auxilia, & similia; ergo &c.

SECTIO XIII.

Utrum voluntas efficax dandi gloriam sit ante absolutam præscientiam meritorum?

230. DVERTES primò, quæstionem hanc, quæ quidem in hac materia est facile princeps, excitari posse inter Catholicorum, & desperatam Calvinistarum prædestinationem; hi enim cum suo Calvinò lib. 3. insinuant,